

แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

GUIDELIES FOR ACADEMIC ADMINISTRATION IN THE DIGITAL ERA BASED ON
IDDHIBAT IV OF SCHOOLS UNDER THE SAKAEO PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

^[1]กัญสุญา บุญเกิด Kansuya Boonkerd ^[2]เกษม แสงนนท์ Kasem Sangnont

^[3]สมศักดิ์ บุญป๋อ Somsak Boonpoo

^[1] ^[2] ^[3] มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Kansuya_Boonkerd@hotmail.com

Article Received: December 09, 2024. Revised: December 23, 2024. Accepted: December 25, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล 2) เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามประชากรในการวิจัยที่เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 290 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในภาพรวมมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและการประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ 2) วิธีการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีจะต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้ประสบความสำเร็จ มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ ปรับปรุงระบบงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ให้ความสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยความเอาใจใส่ มีเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ การจัดระบบการติดตามสนับสนุนและช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครูในด้านงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาโดยให้เกิดผลที่ส่งตรงถึงตัวผู้เรียนให้มากที่สุด และ 3) การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นการบูรณาการการบริหารกับหลักอิทธิบาท 4 โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจมานะพยายาม มีความรับผิดชอบ รอบคอบรอบรู้ ในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ มีปัญญา มีศักยภาพ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพตามมาตรฐานและเทคนิควิธีการที่ทันสมัย ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในยุคดิจิทัลในงานต่างๆ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อุทิศตนพัฒนาที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนตรงตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ยุคดิจิทัล, ผู้เรียน, โรงเรียน, หลักอิทธิบาท 4

ABSTRACT

This research aims to 1) study the academic administration in the digital age, 2) study the methods of academic administration in the digital age according to the principles of the Four basis for success (Iddhipāda), and 3) propose guidelines for academic administration in the digital age according to the principles of the Four basis for success (Iddhipāda). This research is a mixed-methods research, in term of a quantitative research using a questionnaire of the research population, consisting of 290 administrators and teachers of primary schools. Data were analyzed using basic statistics, including frequency, mean, and standard deviation. Qualitative research was conducted by interviewing 5 key informants. Data were analyzed using content analysis. The results of the research found that 1) The overall academic administration in the digital age of schools under the Office of the Primary Educational Service Area 1 of Sa Kaeo was at a high level. When considering each aspect, the administration was at a high level in all 5 aspects: curriculum, teaching, learning activities, measurement and evaluation, and teaching media, respectively. 2) The methods of academic administration in the digital age according to the principles of the Four basis for success (Iddhipāda) consist of good school administrators who must be committed to academic work to achieve success, aim to promote schools to organize learning processes, improve academic work systems to be efficient, use digital technology, and give importance to teaching and learning management with care. There are various interesting teaching techniques, organizing a system for monitoring, supporting and assisting teachers' work in academic and teaching within the educational institution to produce results that are most directly delivered to the learners. 3) Academic administration in the digital age according to the 4 Iddhipāda principles is an integration of administration and the 4 Iddhipāda principles. School administrators must be determined, diligent, responsible, careful and knowledgeable in their work in various areas, have wisdom and potential in continuing their studies and working in accordance with modern standards and techniques, and apply digital technology in various tasks, including activities that help learners learn and develop, allowing learners to learn by taking action according to the teaching and learning objectives as specified effectively.

Keywords: Academic Administration, The Digital Era, Iddhipāda IV

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถทันการเปลี่ยนแปลงในระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาซึ่งอัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพ และขีดความสามารถของคนไทย ให้มีทักษะ มีความรู้ความสามารถ มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกประเทศ จากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญเพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถก้าวข้ามอุปสรรคปัญหาของประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนา พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ถือได้ว่าเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการที่จะพัฒนาประเทศ ซึ่งในปัจจุบัน การศึกษาจะต้องกระทำไปพร้อมกับสถานะการที่เปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในเรื่องของวิชาการและเทคโนโลยี ทั้งการแข่งขันในระดับประเทศและระดับสากล การจัดการเรียนการสอนจึงต้องมีวิวัฒนาการไปตามเหตุปัจจัยที่เกื้อหนุน แต่สิ่งทั้งหลายทั้งปวงนั้นก็ต้องมีรากฐานที่ดี สามารถที่จะสร้างความรู้สึที่มั่นใจให้กับสังคมได้ เมื่อให้ความสำคัญการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ จำเป็นต้องให้การศึกษาที่มีคุณภาพการศึกษาที่มีคุณภาพต้องมีการควบคุมคุณภาพ มีกลไกรักษาคุณภาพและยกระดับมาตรฐานคุณภาพอย่างต่อเนื่องเพื่อจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่า การจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานและคงไว้ซึ่งมาตรฐาน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561)

การบริหารงานวิชาการจึงเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของการบริหารสถานศึกษาและป็นงานที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาระดับใดมาตรฐาน และคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้อง กับงานหลักสูตร การจัดโปรแกรม การศึกษาและการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นหัวใจของ สถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการนำเอาหลักสูตรไปใช้ เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารที่จะต้องทำและมีความรู้เรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ถูกต้องเหมาะสมจะเป็นเครื่องช่วยให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญในการจัดระบบงานให้มีความรัดกุมและมีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นการจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครูและนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด จึงเห็นสมควรที่จะนำหลักธรรมของการครองงานคือหลักอิทธิบาท 4 เป็นฐานแห่งความสำเร็จหมายถึงความสำเร็จคือสิ่งซึ่งมีคุณธรรมเครื่องให้ถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ความสำเร็จ ในสิ่งใดต้องทำตนให้สมบูรณ์ด้วยสิ่งที่เรียกว่า อิทธิบาทซึ่งจำแนกไว้เป็น 4 คือ ฉันทะ พอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้นและ วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น (จिरายู เกื้อทาน, 2557)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1
2. เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และ ครูวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำนวน 290 คน และใช้ประชากรทั้งหมดในการวิจัย
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความรู้ด้านแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 โดยการเลือกเจาะจง จำนวน 5 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี วารสาร ตำราเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย และสร้างเครื่องมือ 3) นำแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบเบื้องต้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาและเนื้อหาารายข้อ จากนั้นนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการวิจัย (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป 4) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมาย จำนวน 30 ชุด เพื่อค่า Cronbach's Alpha ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.863 5) นำเครื่องมือไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 ซึ่งแบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

3.2 แบบสัมภาษณ์ ขั้นตอนการสร้างดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือ ตำรา วารสาร บทความวิจัยและงานเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 2) สร้างแบบสอบถามและขอหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครู วิชาการ ในสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และ ครูวิชาการ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำนวน 290 คนและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ นำแบบสอบถามทั้งหมดที่รวบรวมมา เพื่อดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form) และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ดังนี้ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้บริหารและครูวิชาการ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การสอน มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถาม 2) ข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงถึงข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 1 ทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ โดยใช้การแจกแจงความถี่

4.2 การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูลสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา พร้อมทั้งนำเสนอโดยวิธีการพรรณนาอ้างอิงคำพูดบุคคล

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในภาพรวมมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีสภาพการบริหารอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ด้านการวัดและการประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในภาพรวม

สภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว		N = 290			
		ระดับความคิดเห็น			
เขต 1		μ	σ	แปลผล	อันดับ
1.	หลักสูตร	4.27	0.57	มาก	1
2.	การเรียนการสอน	4.23	0.57	มาก	2
3.	สื่อการเรียนการสอน	3.57	0.73	มาก	5
4.	กิจกรรมการเรียนรู้	3.80	0.77	มาก	3
5.	การวัดและการประเมินผล	3.69	0.74	มาก	4
ภาพรวม		3.91	0.37	มาก	

2. วิธีการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

2.1. ด้านหลักสูตร- ฉันทะ (พอใจ) ผู้บริหารและครู ต้องมีความพอใจในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน- วิทยะ (ตั้งใจ) ผู้บริหารและครู ต้องวางแผนการทำงานกำหนดภาระงานให้ชัดเจน แต่งตั้งหัวหน้างาน โดยมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน- จิตตะ (ใส่ใจ) ผู้บริหารและครู ต้องตรวจสอบการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อติดตามความก้าวหน้าของงาน- วิมังสา (ไตร่ตรอง) ผู้บริหารและครู พิจารณาศึกษาปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน มีการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม

2.2. ด้านการเรียนการสอน ฉันทะ (พอใจ) ผู้บริหารและครู มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญ ให้ความสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยความเอาใจใส่ มีเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ - วิทยะ (ตั้งใจ) ผู้บริหารและครู จัดทำแผนการเรียนรู้ และ จัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจให้งานประสบผลสำเร็จ - จิตตะ (ใส่ใจ) ผู้บริหารและครู ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ให้ความสำคัญใส่ใจต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน - วิมังสา (ไตร่ตรอง) ผู้บริหารและครู จัดประชุมวางแผนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

2.3. ด้านสื่อการเรียนการสอน - ฉันทะ (พอใจ) ผู้บริหารและครู จัดกระบวนการเรียนรู้ มีเทคนิคสื่อการสอน วิธีการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ - วิทยะ (ตั้งใจ) ผู้บริหารและครู ร่วมกันปรับปรุงระบบงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามามีบทบาทในการทำงานวิชาการ อย่างเช่น โปรแกรมวัดผลประเมินผล ให้เกิดประสิทธิผลที่ยั่งยืน - จิตตะ (ใส่ใจ) ผู้บริหารและครู มีการคัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ - วิมังสา (ไตร่ตรอง) ผู้บริหารและครู มีการปฏิบัติงานในด้านการจัดหาสื่อที่เน้นทักษะและกระบวนการในการเรียนรู้ สามารถปฏิบัติได้ผลจริง

2.4. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ - ฉันทะ (พอใจ) ผู้บริหารและครู จัดกระบวนการเรียนรู้ และ ให้ความสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยความพอใจ มีเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ - วิทยะ (ตั้งใจ) ผู้บริหารและครู ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ และ จัดกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน นำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด - จิตตะ (ใส่ใจ) ผู้บริหารและครู พัฒนาด้านกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เอาใจใส่รับผิดชอบหน้าที่ที่ตัวเองปฏิบัติ จัดทำแผนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นสภาพจริงการ และมีเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ - ด้านวิมังสา (ไตร่ตรอง) ผู้บริหารและครู ประชุมวางแผนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานในด้านงานวิชาการ ด้านการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ

2.5. ด้านการวัดและการประเมินผล- ฉันทะ (พอใจ) ผู้บริหารและครู จัดทำระบบการติดตาม สนับสนุน และช่วยเหลือการปฏิบัติงาน ของครูในด้านงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา - วิทยะ (ตั้งใจ) ผู้บริหารและครู ปรับปรุงระบบงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการทำงานวิชาการ อย่างเช่น โปรแกรมวัดผลประเมินผล ให้เกิดประสิทธิผลที่ยั่งยืน เป็นการลดงานเอกสารต่างๆ - จิตตะ (ใส่ใจ) ผู้บริหารและครู ต้องตรวจสอบการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อติดตามความก้าวหน้าของงาน- วิมังสา (ไตร่ตรอง) ผู้บริหารและครู วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเพิ่มพูนความสามารถในการปฏิบัติงาน ศึกษาไตร่ตรองระบบงานการวัดผลประเมินผล เพื่อให้เกิดกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

3.1 ฉันทะ (พอใจ) ด้านหลักสูตร ผู้บริหารและครู ต้องมีความพอใจในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารและครู มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญ ให้ความสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยความเอาใจใส่ มีเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารและครู จัดกระบวนการเรียนรู้ มีเทคนิคสื่อการสอน วิธีการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารและครู จัดกระบวนการเรียนรู้ และ ให้ความสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยความพอใจ มีเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย น่าสนใจ ด้านการวัดและการประเมินผล ผู้บริหารและครู จัดทำระบบการติดตามสนับสนุน และช่วยเหลือการปฏิบัติงาน ของครูในด้านงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

3.2 วิริยะ (ตั้งใจ) ด้านหลักสูตร ผู้บริหารและครู ต้องวางแผนการทำงานกำหนดภาระงานให้ชัดเจน แต่งตั้งหัวหน้างาน โดยมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน ด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารและครู จัดทำแผนการเรียนรู้ และ จัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจให้งานประสบผลสำเร็จ ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารและครู ร่วมกันปรับปรุงระบบงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามามีบทบาทในการทำงานวิชาการ อย่างเช่น โปรแกรมวัดผลประเมินผล ให้เกิดประสิทธิผลที่ยั่งยืน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารและครู ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ และ จัดกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน นำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพสูงสุด ด้านการวัดและการประเมินผล ผู้บริหารและครู ปรับปรุงระบบงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการทำงานวิชาการ อย่างเช่น โปรแกรมวัดผลประเมินผล ให้เกิดประสิทธิผลที่ยั่งยืน เป็นการลดงานเอกสารต่างๆ

3.3 จิตตะ (ใส่ใจ) ด้านหลักสูตร ผู้บริหารและครู ต้องตรวจสอบการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อติดตามความก้าวหน้าของงาน ด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารและครู จัดทำแผนการเรียนรู้ และ จัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจให้งานประสบผลสำเร็จ ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารและครู มีการคัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารและครู พัฒนาด้านกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน เอาใจใส่รับผิดชอบหน้าที่ที่ตัวเองปฏิบัติ จัดทำแผนการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นสภาพจริงการ และมีเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบด้านการวัดและการประเมินผล ผู้บริหารและครู ต้องตรวจสอบการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อติดตามความก้าวหน้าของงาน

3.4 วิมังสา (ไตร่ตรอง) ด้านหลักสูตร ผู้บริหารและครู พิจารณาศึกษาปัญหาที่เกิดจากการใช้หลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน มีการพัฒนา ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงหลักสูตรหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม ด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารและครู จัดประชุมวางแผนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้บริหารและครู มีการปฏิบัติงานในด้านการจัดหาสื่อที่เน้นทักษะและกระบวนการในการเรียนรู้ สามารถปฏิบัติได้ผลจริงด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารและครู ประชุมวางแผนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานในด้านงานวิชาการ ด้านการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ด้านการวัดและการประเมินผลผู้บริหารและครู วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเพิ่มพูน

ความสามารถในการปฏิบัติงาน ศึกษาไตร่ตรองระบบงานการวัดผลประเมินผล เพื่อให้เกิดกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อภิปรายรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตร การจัดเอกสารหลักสูตร คู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม รวดเร็วและเพียงพอแก่ความต้องการของครู มีการประชุมชี้แจงให้คำแนะนำความรู้ความเข้าใจในหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง แนวทางดำเนินการ ของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้แก่ครูได้เป็นอย่างดี สนับสนุนส่งเสริมครูเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสม กับสภาพของท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิผล ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรและการใช้หลักสูตรให้ผู้ปกครองทราบต่อเนื่อง มีความรวดเร็วและมีประสิทธิผล มีการนิเทศ ติดตาม กำกับการใช้หลักสูตรของครูอย่างสม่ำเสมอเป็นระบบ และเชื่อถือได้ การประเมินผลการใช้หลักสูตรต่อเนื่อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ แก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพทันต่อยุคดิจิทัล มีวิธีการบริหารงานด้านหลักสูตร การจัดเอกสารหลักสูตรคู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม การจัดเอกสารหลักสูตรรวดเร็วและเพียงพอแก่ความต้องการของครู มีความสอดคล้องกับการวิจัยของพิมพ์ใจ พุฒจันทร์ส (2562) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1 โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียน เพื่อใช้ในสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้

1.2 ด้านการเรียนการสอน มีการจัดให้มีการสังเกตการสอนของครูอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือในยุคดิจิทัล การจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการการเรียนรู้กับกลุ่มวิชาอื่นๆ และ/หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดครูเข้าสอนตามความรู้ความสามารถตรงสาขาวิชา มีการจัดสอนสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมตามความถนัด ความสนใจความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล สนับสนุนให้ครูทำการสอนโดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย มีการสนับสนุนให้ครูใช้สื่อประกอบการสอน ให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระวิชาที่รับผิดชอบ ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน มีวิธีการจัดการเรียนการสอนมีการจัดการเรียนการสอนโดยบูรณาการการเรียนรู้กับกลุ่มวิชาอื่นๆ และ/หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการจัดให้มีการสังเกตการสอนของครูอย่างต่อเนื่องด้วยเครื่องมือในยุคดิจิทัล มีวิธีการบริหารงานวิชาการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การจัดทำแผนการสอน มีความสอดคล้องกับการวิจัยของยุทนา บัวบาล และคณะ (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอิทธิบาท 4 ดังนี้ 1) ผู้บริหารใช้กฎระเบียบ ข้อบังคับของการบริหารงานหลักสูตรด้วยความเป็นธรรมโดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้รับบริการ (วิมังสา) 2) ผู้บริหารจัดทำแผนการบริหารวิชาการและการจัดการเรียนรู้ไว้อย่างเป็นระบบมี ทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจนอย่างต่อเนื่อง (วิมังสา) 3) ผู้บริหารมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐานติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างเป็นระบบ (วิริยะ) 4) ผู้บริหารจัดทำ เอกสารหลักฐานงานวิชาการเพื่อรองรับ การประเมินหรือนิเทศการศึกษาเป็น

ปัจจุบันโปร่งใสและสามารถ ตรวจสอบได้ (จิตตะ) 5) ผู้บริหารวางแผนในการสร้างหรือผลิตบุคลากรทางวิชาการที่มีคุณภาพโดยพึงเสียง ส่วนรวมเป็นหลักในการคัดเลือกบุคลากรเข้ารับการพัฒนาดตนเอง (วิม้งสา)

1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน มีการเลือกสื่อการสอนที่ทันสมัยและสอดคล้องกับหลักสูตรในยุคดิจิทัล ครูผู้สอนจัดทำเอกสารประกอบการสอนนอกเหนือจากตำราเรียน การใช้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ จัดทำคู่มือให้นักเรียนไว้เป็นแนวทางการวางแผนการเรียนมี ใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้นักเรียนจัดแสดงผลงานในรูปแบบต่างๆ มีสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ มีวิธีการบริหารงานวิชาการ มีจัดทำเอกสารประกอบการสอนนอกเหนือจากตำราเรียนมีการเลือกตำราเรียนที่ทันสมัยและสอดคล้องกับหลักสูตรในยุคดิจิทัล ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิจัยของทวี หนูพันธ์ (2565) ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มศรีพุทธ จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม และทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน มีกระบวนการคัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพมีการพัฒนาจัดหาสื่อและเครื่องมือที่ช่วยในการใช้สื่อการสอน มีการใช้สื่อออนไลน์และบทเรียนสำเร็จรูป มีการใช้สื่อที่เน้นทักษะและกระบวนการในการปฏิบัติจริง

1.4 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวัดผล การเรียนรู้ของผู้เรียน จัดแหล่งเรียนรู้ที่ ผู้เรียนสามารถใช้เป็นแนวทางสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองในยุคดิจิทัล โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันคิดกิจกรรมเพื่อดำเนินการ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ผู้เรียนได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น มีการจัดโครงการเพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อการแข่งขันวิชาการภายนอกสถานศึกษาจัดโครงการการศึกษานอกสถานที่ มีการจัดโครงการการประกวดโครงงานวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนจัดโครงการเพิ่มพูนประสบการณ์เพื่อการแข่งขันวิชาการภายในสถานศึกษา วิธีการบริหารงานวิชาการ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย โครงการต่างๆให้เหมาะสมแก่ช่วงวัยของผู้เรียน มีความสอดคล้องกับการวิจัยของนฤตล มะโนศรี (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา สหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมาก คือ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ รองลงมา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา

1.5 ด้านการวัดผลประเมินผล มีการวัดผลประเมินผลในยุคดิจิทัล การประเมินการเขียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีการประเมินการอ่าน การประเมินจากการสาธิต ให้ผู้เรียนแสดงหรือปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนด การประเมินการคิดวิเคราะห์ การวางแผนการเรียนรู้และการประเมินผลระหว่างเรียน และมีการประเมินที่สอดคล้องกับภาระงานหรือกิจกรรมหลักที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ วิธีการบริหารงานวิชาการ มีการวัดผลประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย มีความสอดคล้องกับการวิจัยของธิดิญา เพ็ชรแผ้ว และคณะ (2555) ที่ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษารอยเอ็ด เขต 2 มีดังนี้ 1) ผู้บริหารควรมีใจรักในการวางแผนการดำเนินงานต่างๆ ของโรงเรียน 2) ผู้บริหารควรบริการชุมชน ด้วยความเต็มใจ 3) ผู้บริหารควรรพยายามหาวิธีการทำงานและอำนวยความสะดวกแก่บุคลากรด้วย ความเต็มใจ วิริยะอุตสาหะ 4) จากการสัมภาษณ์ ดังนี้ 1) หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้มีการดำเนินการตามแผนงานบริหารวิชาการของโรงเรียนสรุปและประเมินผล การใช้หลักสูตรและนำไปปรับปรุงในการดำเนินงานวิชาการให้มีคุณภาพและ

ประสิทธิภาพสูงสุด 2) มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก โดยมีการประเมินการ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพที่ชัดเจน 3) มีการจัดการเรียนการสอนจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้มีการใช้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น 4) มีการวัดผลประเมินผลการเรียนตลอดปีการศึกษาติดตาม ตรวจสอบเอกสารการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ 5) ผู้บริหารมีการออกนิเทศติดตามให้กำลังใจแก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ

2. วิธีการแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตร ได้แก่ 1) ฉันทะ (พอใจ) ผู้บริหารสถานศึกษาที่ติดใจจะต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้ประสบผลสำเร็จ ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) วิริยะ (ตั้งใจ) มีความมุ่งมั่นและความพยายามในการปฏิบัติงานวิชาการให้เป็นไปตาม แผนงานที่ตั้งไว้โดยเฉพาะเรื่องการจัดทำหลักสูตรและแผนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน 3) จิตตะ (ใส่ใจ) มีความรอบคอบรวมถึงความรับผิดชอบในการร่วมกันวางแผนงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ 4) วิมังสา (ไตร่ตรอง) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรอบคอบไตร่ตรองการปฏิบัติงานในด้านของ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาว่ามีความสอดคล้องกับบริบทและความสามารถของนักเรียน

2.2 ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ 1) ฉันทะ (พอใจ) มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุด ควรให้ความสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยความเอาใจใส่ มีเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ 2) วิริยะ (ตั้งใจ) ส่งเสริมให้ครูมีตั้งใจพยายามในการจัดทำแผนการเรียนรู้และจัด กระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) จิตตะ (ใส่ใจ) ผู้บริหารมีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงาน ควรมีจิตใจโอปอ้อมอารีต่อบุคคลทั่วไป และมีความเสียสละในการอุทิศตน ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ให้ความสำคัญต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน 4) วิมังสา (ไตร่ตรอง) ผู้บริหารมีการจัดประชุมวางแผนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานด้านหลักสูตรและการสอนของครู ด้านสื่อการเรียนการสอน

2.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ 1) ฉันทะ (พอใจ) จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุด ควรให้ความสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยความเอาใจใส่ มีเทคนิคสื่อการสอน วิธีการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ 2) วิริยะ (ตั้งใจ) ควรมีเพียรพยายามในการปรับปรุงระบบงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการทำงานวิชาการ อย่างเช่น โปรแกรมวัดผล ประเมินผล ให้เกิดประสิทธิภาพที่ยั่งยืน เป็นการลดงานเอกสารต่างๆได้ดีและนำเทคโนโลยีมาพัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 3) จิตตะ (ใส่ใจ) ควรมีเพียรพยายามในการปรับปรุงระบบงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการทำงานวิชาการ อย่างเช่น โปรแกรมวัดผล ประเมินผล ให้เกิดประสิทธิภาพที่ยั่งยืน เป็นการลดงานเอกสารต่างๆได้ดีและนำเทคโนโลยีมาพัฒนาสื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น 4) วิมังสา (ไตร่ตรอง) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรอบคอบไตร่ตรองการปฏิบัติงานในด้านของ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาว่ามีความสอดคล้องกับบริบทและความสามารถของนักเรียน มีระบบการจัดกระบวนการเรียนรู้และการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัด กระบวนการเรียนรู้ว่าเกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.4 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ 1) ฉันทะ (พอใจ) ส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุด ควรให้ความสำคัญด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยความเอาใจใส่

มีเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ 2) วิริยะ (ตั้งใจ) ส่งเสริมให้ครูมีตั้งใจพยายามในการจัดทำแผนการเรียนรู้และจัด กระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน นำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด 3) จิตตะ (ใส่ใจ) ผู้บริหารควรมีความรอบคอบในการบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและ พัฒนาด้านกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูควรเอาใจใส่รับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ตัวเองปฏิบัติ จัดทำแผนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นสภาพจริงการ และมีเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์ อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ 4) วิมังสา (ไตร่ตรอง) ประชุมวางแผนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานในด้านงานวิชาการด้านการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ

2.5 ด้านการวัดและการประเมินผล ได้แก่ 1) ฉันทะ (พอใจ) กระบวนการเรียนรู้ การจัดระบบการติดตามสนับสนุน และช่วยเหลือการปฏิบัติงาน ของครูในด้านงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาโดยให้เกิดผลที่ส่งตรงถึงตัวผู้เรียนให้มากที่สุด 2) วิริยะ (ตั้งใจ) ความมีเพียรพยายามในการปรับปรุงระบบงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการทำงานวิชาการอย่างเช่น โปรแกรมวัดผลประเมินผล ให้เกิดประสิทธิผลที่ยั่งยืน เป็นการลดงานเอกสารต่างๆ ได้ดี 3) จิตตะ (ใส่ใจ) กระบวนการเรียนรู้ การจัดระบบการติดตามสนับสนุน และช่วยเหลือการปฏิบัติงาน ของครูในด้านงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาโดยให้เกิดผลที่ส่งตรงถึงตัวผู้เรียนให้มากที่สุด 4) วิมังสา (ไตร่ตรอง) ผู้บริหารต้องคิดพิจารณาวางแผนงาน ทดลองปฏิบัติ เมื่อพบปัญหาต้องหาวิธีปรับปรุง แก้ไข ประชุมวางแผนเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานในด้านงานวิชาการ ด้านการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีดังนี้

3.1 ด้านหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการปฏิบัติงานด้านต่างๆ โดยเฉพาะงานวิชาการที่ถือเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ รู้จักการวิเคราะห์และจัดทำนำหลักสูตรไปใช้ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้เทคโนโลยีที่พัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้วยความเอาใจใส่ ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ครูมีเทคนิควิธีการสอนที่ หลากหลายน่าสนใจ มุ่งผลสำเร็จให้เกิดขึ้นจริงกับผู้เรียน

3.2 ด้านการเรียนการสอน มีการจัดทำหลักสูตร และหรือพัฒนาหลักสูตร เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่งมีปัญญามีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการ รูปแบบที่หลากหลาย และเหมาะสมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการ จัดทำแผนการสอน บันทึกหลังสอน

3.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ คือ ตัวกลางหรือสิ่งต่างๆ เช่น วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ และเทคนิควิธีการ รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการพัฒนาและสามารถนำความรู้ไปใช้รับนั้นไปใช้ในการประกอบอาชีพ ตลอดจนการดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ ครูจึงเลือกสื่อการสอนที่ทันสมัยและสอดคล้องกับหลักสูตรในยุคดิจิทัล

3.4 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ คือการกระทำสิ่งต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำฯ หรือผู้เรียนและผู้สอนเป็นผู้ร่วมกันกระทำเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ

เปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ได้กำหนดไว้และรวมถึงการเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้

3.5 ด้านการวัดและการประเมินผล การจัดการเรียนการสอนหนึ่งๆควรมีการตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียน ผู้สอน และกระบวนการสอนเป็น ระยะเวลา เพื่อพิจารณาตรวจสอบว่า ผู้เรียนมีคุณสมบัติหรือเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตรงตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนตรงตามที่กำหนดไว้หรือไม่ กระบวนการวัดและประเมินผลนี้จะพยายามทำ ให้ได้ข้อมูลจากการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำมาใช้วิเคราะห์และตัดสินใจว่า การสอนดังกล่าวนั้นบรรลุผลหรือไม่นำผลการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ในการจัดลำดับ เลื่อนชั้นเรียนและพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ดังภาพที่

ด้านหลักสูตร - มีการกำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนางานวิชาการ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสาระการเรียนรู้
- มีการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคลและสภาพสังคม
- มีการกำหนดจุดประสงค์ของงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการเรียนการสอน - จัดห้องเรียนให้เป็นห้องแห่งการเรียนรู้มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดหาอุปกรณ์ในการใช้สื่อช่วยสอน ICT

ด้านสื่อการเรียนรู้ (Technology media : สื่อเทคโนโลยี)

-คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับวัยผู้เรียน

-พัฒนานวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน และออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ใช้สื่อออนไลน์และบทเรียนสำเร็จรูป

พัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสม กับ เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล

ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ -ส่งเสริมผู้เรียนและผู้สอนเป็นผู้ลงมือร่วมกันทำ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือทำ เน้น การนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน การแก้ปัญหา และการใช้ชีวิต เกิด ความรู้ด้านทักษะ ด้านเจตคติ

ด้านการวัดและการประเมินผล -มีเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

พัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการวัดผลและประเมินผลให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์กับผู้เรียน

มีการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพองค์ความรู้จากการวิจัย อธิบายได้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร มีการกำหนดกรอบแนวคิดการพัฒนางานวิชาการ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสาระการเรียนรู้ มี มีการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคลและสภาพสังคม การกำหนดจุดประสงค์ของงานวิชาการให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

2. ด้านการเรียนการสอน จัดห้องเรียนให้เป็นห้องแห่งการเรียนรู้มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดหาอุปกรณ์ในการใช้สื่อช่วยสอน ICT

3. ด้านสื่อการเรียนรู้ (Technology media : สื่อเทคโนโลยี)คัดเลือกสื่อที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับวัยผู้เรียนพัฒนานวัตกรรมสื่อการเรียนการสอน และออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้ สื่อออนไลน์และบทเรียนสำเร็จรูป พัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสม กับ เทคโนโลยีในยุคดิจิทัล

4. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมผู้เรียนและผู้สอนเป็นผู้ลงมือร่วมกันทำ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือทำ เน้นการนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน การแก้ปัญหา และการใช้ชีวิตเกิด ความรู้ด้านทักษะ ด้านเจตคติ

5. ด้านการวัดและการประเมินผล มีเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการวัดผลและประเมินผลให้เหมาะสม และเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมีการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยเรื่อง การวิจัยวิธีการแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่สถานศึกษาควรนำผลการวิจัย ด้านสื่อการเรียนการสอน ไปเป็นแนวทางพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในสถานศึกษาต่อไป

1.2 ผลการวิจัยเรื่อง การวิจัยวิธีการแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากแต่สถานศึกษาควรนำผลการวิจัย ปรับใช้หรือพัฒนาให้เหมาะสม มีสื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรดำเนินการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4

2.2 ควรดำเนินการวิจัยเรื่อง ส่งเสริมให้กับผู้บริหาร ครูรู้แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4

2.3 ควรดำเนินการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหาร ในการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4

2.4 ควรดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนางานวิชาการ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและการประเมินผลตามหลักอิทธิบาท 4

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จิรายุ เกื้อทาน. (2557). การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยบท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ทวี หนูพันธ์. (2565). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอริยบท 4 ของโรงเรียนกลุ่มศรีพุทธ จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณมหาวิทยาลั.
- ธิดิญา เพ็ชรแพว และคณะ. (2555). การใช้หลักอริยบท 4 ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นฤตล มะโนศรี. (2564). การบริหารงานวิชาการตามหลักอริยบท 4 ของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาสหวิทยาเขตหลักเมืองเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิมพ์ใจ พุฒจัตูรัส. (2562). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ยุทธนา บัวบาล และคณะ. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการตามหลักอริยบท 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560- 2579. กรุงเทพมหานคร: พรินทวนกราฟฟิค.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.